

CHP'DE "GANDİ POPÜLİZMİ" VE "CHE ROMANTİZMİ"

GÜNAY KUBİLAY

Kılıçdaroğlu, Kurultay'da açıkladığı gibi, "din ağırlıklı siyaset yapan AKP ile etnik ağırlıklı siyaset yapan BDP" karşısında bir "üçüncü yol"un inşası için gerekli revizyonları yapacak. Kanımca bu revizyonda öne çıkacak en önemli çeşni "sos" olacak gibi görülüyor: Kemalizm'e biraz Kürt sosu, yeni liberalizme sosyal sos, Diyanet İşleri'ne biraz Alevi sosu, militarizme biraz demokrasi sosu...

Son günlerde sıkça sorulan "CHP değişir mi?" sorularına "son Kurultay'da" noktayı koydu Kılıçdaroğlu. CHP değişiyor. Değişecek tabii. Genel başkanını değiştirdi. Kurultay'da Parti Meclisini yeniledi, vitrinini de değiştirdi.

CHP, tarihsel kökleri derinde "kurucu misyonu" olan bir parti. CHP gibi "kurucu misyonu" olan bir partinin değişip değişmeyeceği gibi siyasetin doğasıyla pek bağdaşmayan sorular yerine, "ne yönde değişeceği, ne kadar değişeceği"dir sorulması, üzerindeki durulması gereken.

Örneğin, bazı "sol salvocular"ın üfürdüğü gibi CHP'deki değişim köklü ya da "devrimci değişim" olur mu?

Hayır, olmaz. Olursa, Baskın Oran'ın dediği gibi, o zaman CHP, CHP olmaz. Öyleyse "devrimci değişim" gibi "sol lafazanlıkları" geçmek lazım. Çünkü, tarihte pek çok örnekte de görüldüğü gibi bir politik yapı hangi tarihsel koşullar,

sınıfsal temeller ve yapısal özellikler üzerine inşa edilmişse sonraki gelişim, değişim ve dönüşümü de büyük ölçüde bu özellikler belirlemeye devam eder. CHP'de de böyle oluyor zaten.

CHP, 2010'ların dünyası ve Türkiye'sinde tasfiye olmanın eşliğine sürüklenmiş durumda. CHP'nin "siyasi kaderi" (Baykal'lı hali) pek parlak görünmüyor. CHP'yi değişime, kendini "yenilemeye" zorlayan temel etken de bu. Özellikle 2002'den beri Baykal liderliğinde izlediği "arkaik politikalar"la, militarist ve şovenist çizgiyle bırakın "sosyal demokrat" olmayı, MHP'yle arasındaki ayrım çizgileri silikleşmiş, AKP karşısında yeteneksiz ve statükoya sıkı sıkıya sarılmış, değişime kapalı ve sistem içi bir "siyasi iktidar alternatifi" olmaktan çıkmış bir parti. Dolayısıyla CHP'de değişimin "maksimum sınırları"ni bu paradoksu aşma ihtiyacı belirleyecektir.

Kemalist ideolojik öncüllerle

birlikte varlığını sürdürmeyi olanaklı kılan koşullar büyük ölçüde ortadan kalkmış ve CHP "kurucu misyonu"nu yitirmiştir. CHP, yaşamdan tasfiyenin eşliğine sürüklenmiştir. Zira bu değişim, kendini bir şekilde yenileme sürecinde "eskiyi koruma" kaygısı ile "yeni kazanma" çabası arasındaki gerilimin her zaman varlığını hissettireceği, bir tür "istikrarsız denge" durumunun sürece damgasını vuracağını belirtmek gerekir.

Dolayısıyla, kabul etmek gerekir ki, "bir ideoloji kendisini ortaya çıkaran nesnel koşullardan daha uzun ömürlüdür". Kemalizmi de verili koşullarda böyle düşünmenin hiçbir yanlış yanı yoktur. CHP Kemalizm'den, Kılıçdaroğlu Baykal'dan köklü kopuş içerisine giremez.

Baykal'ın "sağ Kemalist" çizgisinin yarattığı tahribatları, Kılıçdaroğlu'nun "sol Kemalist" çizgiyle aşma çabaları, ne kadar beklentilere uygun bir "sosyal demokrat CHP" ortaya çıkarır bunu göreceğiz. Ancak, kanımca CHP'nin tarihsel dokusuna ve ideolojik referanslarına baktığımız zaman, Kılıçdaroğlu'nun ve ekibinin önündeki en büyük güçlük "sağ Kemalizm'den, 70'lerin Karaoğlu'lu "sol Kemalizm"ne yönelmek değildir. Kemalizm'le yeni liberalizmin "politik sentezi"ni nasıl yapabileceği, herkesi ikna edebilecek bir "üçüncü yol"cu çizgiyi nasıl belirleyecektir. Yeni CHP, tarihsel referanslarını koruyarak, hem de yeni "zaman ve mekan"a ayak uyduracak bir yenilenme hamlesini nasıl yapabilir?

Tarihsel orijinini koruyarak hem TÜ-SİAD gibi "zenginler kulübü" ve ABD-AB gibi emperyalist merkezleri, öte yandan işçileri, emekçileri ve ezilenleri (Kürtleri, kadınları, gençleri, Alevileri, vb.) ikna edebilecek bir programı nasıl yazabilir?

Kemalizm'i aşmadan Kürt sorununa hakkıyla nasıl bir "demokratik çözüm" üretebilir, yeni liberalizme sırtını dönmekten nasıl bir "sosyal devlet" olunabilir?

Hakikaten, bunları eş zamanda başdaştıracak bir program yazmak, "özel maharet" ister.

Kılıçdaroğlu, Kurultay'da açıkladığı gibi, "din ağırlıklı siyaset yapan AKP ile etnik ağırlıklı siyaset yapan BDP" karşısında bir "üçüncü yol"un inşası için gerekli revizyonları yapacak. Kanımca bu revizyonda öne çıkacak en önemli çeşni "sos" olacak gibi görülüyor: Kemalizm'e biraz Kürt sosu, yeni liberalizme sosyal sos, Diyanet İşleri'ne biraz Alevi sosu, militarizme biraz demokrasi sosu...

Bundan fazlası, verili CHP için hem imkansız, hem de Kılıçdaroğlu'nun "ufuk çizgisi"nde gözüküyor.

Kılıçdaroğlu, kendisinin de oluşmasında katkılı olduğu, "katı parti dokusu"nu kırıp dökmekten, "çarşıya pirince giderken evdeki bulgurdan olmamak" için bir tür "yumuşak dalga üzerinde ilerleme siyaseti"ni tercih etmiş benziyor. "Eski koruma" ama "yeni de kazanma"

Gandi olmak demek ezilen halkların özgürlüğü uğruna çıktığı "uzun-ince yol"da sessiz, derinden ve inatçı bir yürüyüşün, kendine özgü bir mücadele biçiminin sembolik ifadesi olmaktı. CHP'ye "devrimci misyon" biçenler Kılıçdaroğlu'na bunu hatırlatmalı; Türkiye'deki "sömürgeci sistem" in biraz daha ömrünü uzatmak için siper siper dolaşarak Gandi olunamayacağını söylemeliydi.

telaşı içinde "her şeyi söyleyen", ama sonuçta "hiçbir şey söylemeyen", yüzeysel, derinliği olmayan "ürkek" bir lider profili veriyor.

Kılıçdaroğlu'nun bu tutumunun (örneğin Kürt sorununa değinirken) Kurultay'daki konuşmasında çok belirgin olduğunu görüyoruz.

Konuşmasında bir kez bile "Kürt" sözcüğünü ağız-

na almadı. Kürt sorununu "Güneydoğu sorunu" biçiminde niteledi. Bu haliyle Kürtleri CHP'ye kazanmak, iktidar basamaklarını hızla tırmanmak nasıl olur? Tabii kestirmek zor!

Bu konuda Tarhan Erdem haklı olarak köşesinde şunları yazmak zorunda kaldı: "Bir siyasal parti Kürt sorununu nasıl tanımladığını, bu sorunu çözmek için ne yapacağını açık biçimde söylemiyorsa hiçbir şey söylemiyordur. (Radikal, 20 Aralık 2010).

Hatırlanacaktır. Kılıçdaroğlu Genel Başkan olduğunda kendisine "Gandi Kemal" dendiğinde pek keyifli görünüyordu. "Ecevit şapkası"nın altında gözlerinin içi gülüyordu. "Gandi Kemal" denmesinin çok hoşuna gittiği her halinde belli oluyordu. Ama ben, Kurultay'daki konuşmasını (özellikle Kürt sorunu ile ilgili söylediklerini) dinleyince, "Gandi" üzerine pek derinlemesine düşünmediğini, 'Gandilik'i bir tür "popülist paye" olarak algıladığını fark ettim. Şimdi buna bir de Che ekleniverdi, 68 ruhu çağrılarak.

Oysa ki, Gandi ömrünü İngiliz sömürgeciliğine karşı mücadeleye hasrettiği için Gandi oldu. Gandi olmak demek ezilen halkların özgürlüğü uğruna çıktığı "uzun-ince yol"da sessiz, derinden ve inatçı bir yürüyüşün, kendine özgü bir mücadele biçiminin sembolik ifadesi olmaktı. CHP'ye "devrimci misyon" biçenler Kılıçdaroğlu'na bunu hatırlatmalı; Türkiye'deki "sömürgeci sistem" in biraz daha ömrünü uzatmak için siper siper dolaşarak Gandi olunamayacağını söylemeliydi.

Che'ye de böylesine yüzeysel yaklaşıldığına kuşku yoktur.

Oysa ki, Che olmak, hayatını Latin Amerika halklarının kurtuluşuna adanmış enternasyonalist devrimciliğin biricik sembolü olmaktır. Che, yalnızca Küba devrimi için yaptıklarıyla değil, Küba'da oturduğu bakanlık koltuğuna sırtını dönerek, Bolivya dağlarına çıkabilecek devrimci iradeyi gösterdiği için Che oldu.

Gandi olmak "popülist bir paye", Che olmak "devrimi bir romantizm" değildir.

Başta dönecek olursak:

Yeni CHP ve Kılıçdaroğlu bunu kavradığında CHP'de "devrimci, demokratik değişim" olur.

Devrimci, demokratik değişim olursa CHP, CHP olmaz!

Hadi, hayırlısı

20 Aralık 2010
Birgün, 5 Ocak 2011